

## ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

УДК 378.011.3:377

## ВПЛИВ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ НА ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

THE IMPACT OF THE IMPLEMENTATION OF INTERDISCIPLINARY CONNECTIONS ON THE QUALITY OF TRAINING OF TEACHERS OF VOCATIONAL TRAINING

Н. М. Титова

**Актуальність теми дослідження.** Проблема забезпечення міждисциплінарних зв'язків у закладах вищої освіти була предметом досліджень багатьох науковців, але і донині не втратила своєї актуальності у сучасній педагогічній науці. На всіх рівнях освіти відбуваються зміни, зокрема триває процес оновлення і затвердження стандартів педагогічної освіти на основі компетентнісного підходу, затверджені ліцензійні умови провадження освітньої діяльності (постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 347)), що розроблені відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту» та «Про ліцензування видів господарської діяльності». Ключовою дефініцією у всіх означених стратегічних документах є якість підготовки особистості, у сфері вищої освіти – якість підготовки майбутнього фахівця. Уніфікація системи психолого-педагогічної підготовки педагогів професійного навчання з метою підвищення її якості передбачає міжнаукову інтеграцію засобами міждисциплінарних зв'язків.

**Постановка проблеми.**

**Urgency of the research.** In higher education institutions, the problem of providing interdisciplinary links has been the subject of research by many scientists, but to this day has not lost its relevance in modern pedagogical science. Changes are taking place at all levels of education, in particular, the process of updating and approving the standards of teacher education on the basis of a competence approach is underway, licensing conditions for the implementation of educational activities were approved (by the regulation of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated December 30, 2015, No. 1187 (in the wording of the regulation of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated May 10, 2018, No. 347)), which are developed in accordance with the Laws of Ukraine "On Education", "On Higher Education", "On Vocational Education", "On General Secondary Education", "On Pre-School Education" and "On Licensing of Types of Economic Activities". The main definition in all these strategic documents is the quality of personal preparation, in the higher education sphere, that is the quality of preparation of the future specialist. The unification of the system of psycho-pedagogical preparation of teachers of vocational training with the aim of improving its quality, provides inter-scientific integration through interdisciplinary links.

**Target setting.** The provision of

Комплексне забезпечення міждисциплінарних зв'язків реалізовано в освітньому процесі підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова. У рамках держбюджетної теми «Теорія і технологія навчання у системі професійної освіти» (державний реєстраційний номер 0115U000552) творчим колективом було узагальнено та систематизовано досягнення теорії і практики професійної освіти, зокрема як результат даного дослідження опубліковані освітньо-професійні комплекси галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), згідно компетентнісного підходу і вимог до фахівця, що закладені в основу Болонського процесу та міжнародного Проекту Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Проблематика реалізації міжпредметних та міждисциплінарних зв'язків у професійній освіті ґрунтовно представлена у дослідженнях таких відомих вчених, як Р. Гуревич, М. Корець, Н. Ничкало, В. Сидоренко, В. Стешенко, С. Ткачук, Д. Тхоржевський, О. Щербак та багатьох інших. Аналіз останніх публікацій свідчить про те, що в умовах модернізації вищої професійної освіти, процес реалізації міждисциплінарних зв'язків потребує більш детального дидактичного опрацювання, особливо для дисциплін психолого-педагогічного циклу.

interdisciplinary links is realized in the educational process of training specialists of the educational degree "Bachelor" in the field of knowledge 01 Education / Pedagogics specialty 015 "Vocational education (in specialties)" at the National Pedagogical Dragomanov University. Within the framework of the governmental budgetary theme "Theory and Technology of Education in the Vocational Education System" (state registration number 0115U000552), the creative team summarized and systematized the achievements of the theory and practice of vocational education. In particular as a result of this study, educational and professional complexes in the field of knowledge 01 Education / Pedagogy specialty 015 Vocational education (in the field of specialization) have been published, according to the competency approach and the requirements for the specialist, which are underpinned of the Bologna process and the international project of the European Commission (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

**Actual scientific researches and issues analysis.** The problems of the implementation of cross-subject and interdisciplinary links in vocational education are thoroughly represented in the studies of such well-known scientists as R. Hurevych, M. Korets, N. Nychkalo, V. Sydorenko, V. Steshenko, S. Tkhorzhevskiy, D. Tkachuk, O. Shcherbak and many others. The analysis of the latest publications shows that in the conditions of higher professional education modernization, the process of implementing interdisciplinary links requires more detailed didactic processing, especially for the disciplines of the psychological and pedagogical cycle.

**Постановка завдання.**

Завданням нашого дослідження є обґрунтування взаємозалежності міждисциплінарних зв'язків дисциплін психолого-педагогічного циклу та якості підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в університетах.

**Виклад основного матеріалу.** З 2012 року і по теперішній час на Інженерно-педагогічному факультеті Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова ведеться активна робота по впровадженню освітньої діяльності у сфері вищої професійної освіти. За 6 років було відкрито 9 спеціалізацій освітнього ступеня «Бакалавр» галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка спеціальності 015 «Професійна освіта», а саме : харчові технології, технології виробів легкої промисловості, дизайн, дерево-обробка, готельно-ресторанна справа, комп'ютерні технології, економіка, документознавство, охорона праці. Спеціальність 015 «Професійна освіта (за спеціалізацією)» є бінарною (подвійною), спільною для всіх спеціалізацій є кваліфікація «3340 Педагог професійного навчання», що обумовлена успішною психолого-педагогічною підготовкою студентів. Значення міждисциплінарних зв'язків у підготовці педагогів професійного навчання надзвичайно важливе, адже успішна їх реалізація дозволяє осмислити в подальшому полідисциплінарність та трансдисциплінарність, як стратегії тривалого і продуктивного розвитку наукового знання.

**Висновки.** Оновлення змісту підготовки педагога професійного навчання має розпочатися з переосмислення методології формування сучасного фахівця, диверсифікації теоретичного і практичного навчання студента,

**The research objective** is to substantiate the interdependence of interdisciplinary connections between the disciplines of the psychological and pedagogical cycle and the preparation quality of future teachers of vocational training in universities.

**The statement of basic materials.** From 2012 to the present, active work is being carried out to introduce educational activities in the sphere of higher professional education at the Faculty of Engineering Education of the National Pedagogical Dragomanov University. During 6 years for the educational degree "Bachelor" in the field of knowledge 01 Education / Pedagogy specialty 015 "Vocational Education" 9 specializations were opened, namely: the food technology, the technology of light industry products, the design, the wood processing, the hospitality training, the computer technologies, the economics, the document management, the labor protection. The specialty 015 "Vocational education (in specialties)" is binary (double). The qualification "3340 Teacher of vocational training", which is conditioned by the successful psychological and pedagogical preparation of students, is common for all specializations. The importance of interdisciplinary links in the training of vocational education teachers is extremely important. Because, their successful implementation allows us to comprehend in the future polydisciplinarity and transdisciplinarity, as a strategies for the long and productive development of scientific knowledge.

**Conclusions.** Updating the content of the training of a teacher of vocational training should begin with a rethinking of the methodology for the formation of a modern specialist, diversification of theoretical and practical training of the student, instantaneous reflection on the

миттєвої рефлексії на зміни, що відбуваються на ринку праці, професійної мобільності тощо. Отож, реалізація міждисциплінарних зв'язків в умовах педагогічної інтеграції позитивно вплине на якість психолого-педагогічної підготовки педагогів професійного навчання.

**Ключові слова:** педагог професійного навчання, міждисциплінарні зв'язки, психолого-педагогічна підготовка, вища професійна освіта.

*changes taking place on the labor market, professional mobility, etc. Thus, the implementation of interdisciplinary links in conditions of pedagogical integration will have positively affect on the quality of psychological and pedagogical training of teachers of vocational training.*

**Keywords:** teacher of vocational training, interdisciplinary links, psychological and pedagogical training, higher professional education.

**Актуальність теми даного дослідження** полягає в тому, що проблема забезпечення міждисциплінарних зв'язків у закладах вищої освіти була і залишається донині предметом досліджень багатьох науковців. Актуальності обраної теми сприяють процеси модернізації вищої освіти у законодавчо-правовому полі, а саме триває процес оновлення і затвердження стандартів педагогічної освіти на основі компетентнісного підходу, затверджені ліцензійні умови провадження освітньої діяльності (постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 347)), що розроблені відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту» та «Про ліцензування видів господарської діяльності».

У Концепції розвитку професійно-технічної (професійної) освіти в Україні (2004р.) серед основоположних принципів, які окреслюють напрям розвитку професійно-технічної (професійної) освіти, є фундаменталізація, соціальна детермінізація, диверсифікація, стандартизація, єдність професійного навчання й виховання, екологізація, варіативність професійної освіти; індивідуалізація та диференціація професійної освіти; поєднання загальноосвітньої і професійної підготовки; інтеграція професійної освіти, науки й виробництва та інші [6].

Варто зазначити, що дані підходи спрямовані на підвищення якості професійної освіти і навчання в Україні, зокрема диверсифікацію психолого-педагогічної підготовки педагогів професійного навчання в університетах, що в свою чергу передбачає реалізацію міждисциплінарних зв'язків на методологічному рівні.

**Постановка проблеми.** На сучасному етапі реалізації компетентнісного підходу, що закладений в основу Болонського процесу та міжнародного Проекту Європейської Комісії «Гармонізація освітніх

структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING), вибудовується єдине стратегічне бачення формування стандартів вищої освіти і зокрема вищої професійної освіти. Це досить складний і суперечливий процес, але як показує теоретичний і практичний досвід, результати якого представлено у рамках держбюджетної теми «Теорія і технологія навчання у системі професійної освіти» (державний реєстраційний номер 0115U000552), між якістю підготовки педагогів професійного навчання і успішною реалізацією міждисциплінарних зв'язків існує пряма залежність. Оскільки, бачення щодо реалізації міждисциплінарних зв'язків потребує оновлення, на передній план виступає міждисциплінарна (міжпредметна) інтеграція. «Інтеграційний процес означає новоутворення цілісності, котра володіє системними якостями загальнонаукової, міжнаукової і внутрішньонаукової взаємодії, відповідними механізмами взаємозв'язку, а також змінами в елементах, функціях об'єкту вивчення, що обумовлено зворотним зв'язком системних засобів і якостей, що утворюються знов» [8, с.93].

Комплексне забезпечення міждисциплінарних зв'язків реалізовано в освітньому процесі підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Підготовці педагогів професійного навчання присвячений вагомий науковий доробок таких видатних вчених, як С. Артюх, Н. Брюханова, Р. Гуревич [1], О. Коваленко, М. Корець, Г. Кругліков, Н. Ничкало [3], В. Сидоренко, В. Стешенко, С. Ткачук, Д. Тхоржевський, О. Щербак.

Аспекти психолого-педагогічної підготовки педагогів для закладів системи професійної (професійно-технічної) освіти розкрито у дослідженнях В. Бессараба, Н. Кузьминої, Л. Новоселової, О. Отич, Є. Скворчевської, Т. Чаусової. Аналіз досліджень щодо реалізації міждисциплінарних зв'язків у підготовці педагогів професійного навчання свідчить про потребу постійного удосконалення і оновлення їх відповідно до стратегічних завдань професійної освіти.

**Постановка завдання** нашого дослідження полягає в обґрунтуванні взаємозалежності міждисциплінарних зв'язків дисциплін психолого-педагогічного циклу та якості підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в університетах.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Активні пошуки оптимального співвідношення організаційно-методичних засобів і технологій підвищення якості підготовки майбутніх фахівців викликані

потребою сучасного суспільства у висококваліфікованих професійно компетентних, творчо мислячих, здатних оперативно приймати правильні рішення спеціалістів [8].

Аналіз змісту психолого-педагогічної підготовки педагогів професійного навчання нами поданий у попередніх публікаціях [9-10], де були обґрунтовано шляхи розвитку сучасної професійно-педагогічної освіти у світлі концепції «Нова українська школа». Отож ця стаття є логічним продовженням попередніх публікацій [9-10] у контексті диверсифікації психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців спеціальності 015 «Професійна освіта(за спеціалізаціями)».

Як зазначає Р.Гуревич, сучасні комплексні міжгалузеві психолого-педагогічні й методичні дослідження у сфері професійної освіти і навчання, опрацювання нових педагогічних технологій, підвищення гуманітарного потенціалу людини в її спілкуванні з оточуючим середовищем, зростання технологічності виробництва на основі нових інформаційних технологій, фундаменталізація освіти, глобальність екологічного мислення тощо дозволить уникнути суб'єктивно-інтуїтивного або імперативного характеру процесу навчання у професійно-технічних закладах [1]. А це означає, що у найближчий час науковці повинні приділити особливу увагу якості підготовки педагогів професійного навчання на базі закладів вищої освіти.

Зв'язок міждисциплінарності та прогресивних інноваційних технологій (нано-, біо-, когнітивних, соціальних, інформаційних) позиціонується як найбільш перспективний підхід до вирішення складних соціально-економічних та екологічних проблем [5].

Реалізація міжпредметних або міждисциплінарних зв'язків в закладах середньої освіти, закладах професійної (професійно-технічної) освіти та закладах вищої освіти була об'єктом досліджень науковців впродовж багатьох років, але залишається майже незмінною в умовах глобалізації та інформатизації суспільства.

**Міжпредметні зв'язки розглядаємо як комплексний підхід до виховання й навчання, який дає можливість виділити як головні елементи змісту освіти, так і взаємозв'язки між навчальними предметами з метою взаємного узгодження навчальних програм [6].**

«Міжпредметні зв'язки, як дидактичний принцип та умова встановлення взаємозв'язку між різними навчальними предметами, що вивчаються в тому або іншому навчальному закладі. Необхідність міжпредметних зв'язків обумовлена завданнями формування системи наукових знань і переконань, що відображають єдність реального світу» [4, с.51-52].

Розділяємо думку І. Каньковського, що «професійну діяльність інженера-педагога потрібно розглядати як творчу, тому що вона поліфункціональна, широкопрофільна, має двокомпонентні професійні вміння. Професійну підготовку до такої діяльності необхідно здійснювати на основі взаємозв'язку психолого-педагогічних і спеціальних дисциплін, коли такий взаємозв'язок розглядається як процес творчого освоєння студентами освітньої професійної діяльності, якісного взаємопроникнення матеріалу (знань, умінь) цих дисциплін, розвитку творчих здібностей інженера-педагога» [2, с.124].

У навчально-виховному процесі підготовки педагогів професійного навчання було виявлено ряд умов загальнодидактичного, методичного і психологічного характеру з метою забезпечення міждисциплінарних зв'язків :

- узгодженість навчальних планів, навчальних програм, навчальних модулів спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) на основі компетентнісного підходу;

- забезпечення наступності, системності підготовки педагогів професійного навчання, що базується на основі її диверсифікації та транспарентності, інтеграції та диференціації тощо;

- уніфікація психолого-педагогічної підготовки фахівців професійного навчання з метою уникнення перевантаження дисциплін надмірною фактичною інформацією

- забезпечення тісного зв'язку теорії з практикою на рівні трандисциплінарності.

Означені умови представлено в освітньо-професійних комплексах галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями : харчові технології, технології виробів легкої промисловості, дизайн, деревообробка, готельно-ресторанна справа, економіка, документознавство, туризм), які містять стандарт вищої освіти, освітньо-професійну програму, пояснювальну записку до навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти, структуру і зміст навчальних дисциплін фахової підготовки студентів за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізацією).

Як приклад, представимо зразок опису навчальної дисципліни ПП1.02 «Професійна педагогіка», обсягом навчального часу – 9 кредитів ECTS, 270 годин. Даний опис складається з таких структурних елементів: назва дисципліни, обсяг навчального часу, мета, предмет, завдання, зміст навчальної дисципліни, види навчальної діяльності (табл. 1) та місце навчальної дисципліни у структурно-логічній схемі (міждисциплінарні зв'язки – табл. 2).

*Мета навчальної дисципліни:* формування професійно-педагогічної та предметно-методологічної компетентностей майбутніх педагогів

професійного навчання.

*Предмет вивчення:* процес формування професійно важливих і соціально значимих якостей особистості майбутнього педагога професійного навчання та педагогічні процеси у професійно-педагогічних навчальних закладах.

*Завдання навчальної дисципліни:* формування системи знань з теорії та історії педагогіки, закономірностей та принципів підготовки кваліфікованих робітників; формування професійно-педагогічних ерудиції і тезаурусу майбутніх педагогів професійного навчання; опанування системним світоглядом і модельним мисленням майбутніх фахівців; підтримка інтересу до педагогічної діяльності, яка розглядається як елемент професійної адаптації студентів.

*Зміст навчальної дисципліни:*

*Теоретико-методологічні основи професійної освіти.* Загальна характеристика професійно-педагогічної спеціальності. Концептуальна модель фахівця професійної освіти та сфери його майбутньої професійної діяльності. Філософсько-методологічні основи професійної освіти. Законодавча та нормативна база професійної освіти. Системний підхід до формування основ професійної освіти.

*Загальні засади професійної педагогіки.* Педагогіка як галузь наукових знань. Методологія педагогіки та методика педагогічних досліджень. Професійна педагогіка як галузь педагогічної науки і навчальна дисципліна.

*Історія педагогіки як підґрунтя професійної освіти.* Історія педагогіки як навчальний предмет. Історія зарубіжної школи і педагогіки. Історія української школи і педагогіки. Історія становлення та розвитку професійної освіти.

*Теоретичні основи дидактики професійної освіти.* Дидактика як наука. Зміст освіти у професійно-технічних навчальних закладах. Закономірності та принципи навчання. Характеристика принципів професійного навчання. Педагогічний процес професійного навчання. Класифікація методів професійного навчання. Форми та засоби професійного навчання. Типи і структура уроків теоретичного навчання. Діагностика і контроль на уроках теоретичного навчання.

*Навчально-виробничий процес у професійно-технічному навчальному закладі.* Планування навчально-виробничого процесу у професійно-технічному навчальному закладі. Організація навчально-виробничого процесу у професійно-технічному навчальному закладі. Контроль за навчально-виробничим процесом у професійно-технічному навчальному закладі.

*Управління та оцінювання якості у сфері професійної освіти.*

Управління навчально-виховним процесом у професійно-технічних навчальних закладах. Самоврядування учнівського (студентського) колективу. Оцінювання якості професійної освіти.

**Таблиця 1. Види навчальної діяльності.**

| Вид роботи                       | Денна форма  | Заочна форма |
|----------------------------------|--------------|--------------|
| Всього аудиторних годин, з яких: | 102          | —            |
| – лекційні заняття, год.         | 52           | —            |
| – лабораторні заняття, год.      | -            | —            |
| – практичні заняття, год.        | -            | —            |
| – семінарські заняття, год.      | 50           | —            |
| Самостійна робота, год.          | 168          | —            |
| Загальний обсяг годин            | 270          | —            |
| КП/КР                            | -            | —            |
| Форма підсумкового контролю:     |              |              |
| – екзамен                        | у 4 семестрі | —            |
| – залік                          | -            | —            |

**Таблиця 2. Місце навчальної дисципліни у структурно-логічній схемі.**

| Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення даної дисципліни | Місце навчальної дисципліни в структурі навчального плану                                                 | Перелік навчальних дисциплін, які спираються на дану дисципліну                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Психологія,<br>Філософія,<br>Українська культура                          | <b>Професійна педагогіка</b><br>вивчається<br>на I курсі, у 2 семестрі;<br>на II курсі, у 3 і 4 семестрах | Методика професійного навчання,<br>Е-навчання,<br>Методика виховної роботи,<br>Професійна мобільність,<br>Креативні технології навчання,<br>Методика факультативної та гурткової роботи,<br>Мультимедійні технології навчання |

В процесі експериментального дослідження і апробації результатів вдалося встановити, що якість підготовки педагога професійного навчання залежить від реалізації міждисциплінарних зв'язків з метою демонстрації

тенденцій інтеграції науки і практики.

**Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок.** Підготовці пропонованого матеріалу сприяли напрацювання творчих колективів двох кафедр – кафедри теорії та методики професійної підготовки та кафедри промислової інженерії та сервісу Інженерно-педагогічного факультету НПУ імені М. П. Драгоманова, які є випусковими для спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями: харчові технології, технології виробів легкої промисловості, дизайн, деревообробка, готельно-ресторанна справа, економіка, документознавство, туризм) освітнього ступеня «Бакалавр». Отож, науково обґрунтована реалізація міждисциплінарного підходу у процесі підготовки педагогів професійного навчання позитивно впливає на підвищення якості вищої освіти.

Перспективи подальших розвідок полягають у розробці та експериментальній апробації освітньо-професійних (освітньо-наукових) програм другого рівня вищої освіти «Магістр» спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

#### Список використаних джерел

1. Гуревич, РС., 1999. 'Теоретичні та методичні основи організації навчання у професійно-технічних закладах: автореф. дис. на здобуття наук ступеня док. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти»', Київ, 42 с.
2. Каньковський, ІЄ., 2014. 'Система професійної підготовки інженерів-педагогів автотранспортного профілю: монографія', Хмельницький: ФОП Цюпак А.А., 562 с.
3. Ничкало, НГ., 1999. 'Современные проблемы подготовки педагогических кадров для профессионально-технических учебных заведений', *Нац. наблюдат. центр Украины*, К. : *Наук. світ*, 36 с.
4. Антонова, ОЄ., укл., 2014. 'Словник базових понять з курсу «Педагогіка»: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів: вид. 2-ге, доп. і перероб.', Житомир: *Вид-во ЖДУ імені Івана Франка*, 100 с.
5. Сиренко, СН., 2015. 'Развитие общепрофессиональных компетенций студентов на основе междисциплинарной интеграции', *Веснік БДУ. Серія 4, Філологія. Журналістика. Педагогіка*, Мінск : *БДУ*, с. 83-88.
6. Демченко, ВВ., укл., 2012. 'Тезаурус методичного працівника', Рівне: *РОІППО*, 72 с.
7. Курлянд, ЗН., ред., 2012. 'Теорія і методика професійної освіти :навч. посіб.', Київ : *Знання*, 390 с.
8. Онкович, ГВ., ред., 2012. 'Теоретико-методологічні засади інтеграції змісту гуманітарної освіти у вищих навчальних закладах негуманітарного профілю: монографія', К. : *Педагогічна думка*, 336 с.
9. Tytova, N., 2017. 'Modern prospects in development of vocational education in Ukraine', *Intellectual Archive, Volume 6, No. 2 (March/April)*, Toronto : *Shiny Word Corp.*, p.120-125.
10. Титова, НМ., 2017. 'Модернізація змісту психолого-педагогічної підготовки педагогів професійного навчання в університеті', *Наукові записки, Випуск 12, Серія : Проблеми методики фізико-математичної і*

технологічної освіти, Частина 1, Кропивницький : РВВ ЦДПУ імені В. Винниченка, с.153-157.

### References

1. Hurevych, RS., 1999. 'Teoretychni ta metodychni osnovy orhanizatsiyi navchannya u profesiyno-tekhnichnykh zakladakh: avtoref. dys. na zdobuttya nauk stupenya dok. ped. nauk : spets. 13.00.04 «Teoriya ta metodyka profesiynoyi osvity» (Theoretical and methodological foundations of organization of training in vocational schools: author's abstract. dis for obtaining a degree Doc. ped Sciences: special 13.00.04 "Theory and Methods of Professional Education")', Kyiv, 42 s.
2. Kan'kovs'kyi, IYE., 2014. 'Systema profesiynoyi pidhotovky inzheneriv-pedahohiv avtotransportnoho profilyu: monohrafiya (System of professional training of engineers-teachers of the motor transport profile: a monograph)', Khmel'nyts'kyi: FOP Tsyupak A.A., 562 s.
3. Nichkalo, NG., 1999. 'Sovremennyye problemy podgotovki pedagogicheskikh kadrov dlya professional'no-tehnicheskikh uchebnykh zavedeniy (Modern problems of training pedagogical personnel for vocational and technical educational institutions)', *Nats. nablyudat. tsentr Ukrainy, K. : Nauk. svit*, 36 s.
4. Antonova, OYE., ukl., 2014. 'Slovnyk bazovykh ponyat' z kursu «Pedahohika»: navchal'nyy posibnyk dlya studentiv vyshchykh navchal'nykh zakladiv: vyd. 2-he, dop. i pererob. (Dictionary of basic concepts in the course "Pedagogy": textbook for students of higher educational institutions: type. 2nd, additional and processing)', Zhytomyr: Vyd-vo ZHDU imeni Ivana Franka, 100 s.
5. Sirenko, SN., 2015. 'Razvitiye obshcheprofessional'nykh kompetentsiy studentov na osnove mezhdistsiplinarnoy integratsii (Development of professional competencies of students on the basis of interdisciplinary integration)', *Viesnik BDU. Sieryja 4, Filalohija. Zhurnalistyka. Piedahohika*, Minsk : BDU, s. 83-88.
6. Demchenko, VV., ukl., 2012. 'Tezaurus metodychnoho pratsivnyka (Thesaurus of the methodical worker)', Rivne: ROIPPO, 72 s.
7. Kurlyand, ZN., red., 2012. 'Teoriya i metodyka profesiynoyi osvity :navch. posib. (Theory and Methods of Professional Education: A Manual)', Kyiv : Znannya, 390 s.
8. Onkovych, HV., red., 2012. 'Teoretyko-metodolohichni zasady intehtratsiyi zmistu humanitarnoyi osvity u vyshchykh navchal'nykh zakladakh nehumanitarnoho profilyu: monohrafiya (Theoretical and methodological principles of integration of the content of humanitarian education in higher educational institutions of non-humanitarian profile: monograph)', K. : Pedahohichna dumka, 336 s.
9. Tytova, N., 2017. 'Modern prospects in development of vocational education in Ukraine', *Intellectual Archive, Volume 6, No. 2 (March/April)*, Toronto : Shiny Word Corp., p.120-125.
10. Tytova, NM., 2017. 'Modernizatsiya zmistu psykholoho-pedahohichnoyi pidhotovky pedahohiv profesiynoho navchannya v universyteti (Modernization of the content of psychological and pedagogical training of teachers of professional training at the university)', *Naukovi zapysky, Vypusk 12, Seriya : Problemy metodyky fizyko-matematychnoyi i tekhnolohichnoyi osvity, Chastyna 1*, Kropyvnyts'kyi : RVV TSDPU imeni V. Vynnychenka, s.153-157.